

Top 50 RA's in bedrijfs

Welke RA's bekleden de 'hoogste' functies in het Nederlandse bedrijfsleven? 'de Accountant' screende voor het derde jaar de besturen van alle beursgenoteerde ondernemingen plus die van de grootste niet-beursgenoteerde bedrijven. Het resultaat: de vijftig 'machtigsten'.

TEKST TOM NIEROP, PETER VAN RIETSCHOTEN | BEELD MARJA BROUWER, SIMONE VAN ES

In maart 2007 presenteerde 'de Accountant' voor de eerste keer een ranglijst van 'machtigste' RA's in het bedrijfsleven, in 2008 werd die exercitie herhaald. Net als de vorige edities is de 'zwaarte' van de diverse RA's in *business* ook in 2009 gemeten naar hun functie in combinatie met de omvang van het bedrijf, gemeten in omzet. Die functie moet een hoge bestuursfunctie zijn, hetgeen in de praktijk neerkomt op chieft financial officer (financieel directeur) en in een enkel geval chieft executive officer (algemeen directeur).

'Het aanbod van deze functie kwam op het juiste moment.'

1 Jan Nooitgedagt

Nazaat van het beroemde Friese geslacht van schaatsenmakers uit IJlst. Begreep van de accountant die de fabriek controleerde dat je in die functie veel meer bedrijven zou kunnen zien - en heel veel zou kunnen leren. Via economie aan de RUG kwam Nooitgedagt in 1980 in de financiële sector terecht en werd in 1989 partner bij Moret. Droeg bij aan tal van fusies, overnames en beursintroductions en was van 1999-2006 voor Ernst & Young de controlerend accountant bij ING. In 2005 werd hij voorzitter van E&Y Nederland en in 2009 ook van EY België en stak veel energie in de Europese fusies van het kantoor.

Op 1 april 2009 is Nooitgedagt (55) in dienst getreden bij Aegon en op 22 april 2009 aan de aandeelhouders voorgedragen om te worden benoemd tot lid van de raad van bestuur en cfo. "Ik was toe aan het leveren van een concrete en directe bijdrage aan de financiële sector. Het aanbod van deze functie kwam op het juiste moment."

Profijt RA-opleiding: "Deskundigheid, goed beeld kunnen vormen van wat belangrijk is en wat niet. En als controlerend accountant heb ik

veel geleerd over organisaties, structuren en culturen, en zeker ook over mensen. Heb leren omgaan met druk, met andere zienswijzen. En als voorzitter van E&Y heb ik ook nog beter leren omgaan met professionals en ego's. Zeker in die functie is mijn leiderschap meer tot ontwikkeling gekomen. Kortom: zonder het accountantsverleden was er van de cfo-functie bij Aegon geen sprake geweest."

Ups en downs: "Positief en boeiend was de periode als controlerend accountant bij ING. Een down, of in ieder geval even slikken, was het partner worden en het besef krijgen dat er vanaf dat moment echt een flinke verantwoordelijkheid op m'n schouder terecht was gekomen."

Invloed kredietcrisis op werk: "Nog meer beseffen dat de naleving van de regels echt heel belangrijk is en dat juist in deze periode afzwakken ervan niet aan de orde kan zijn."

Tip voor het openbaar beroep: "Doe wat assertiever mee aan het maatschappelijk debat, toon wat meer lef en authenticiteit in discussies en meningsuiting; schroom niet om waar dat nuttig lijkt ongevraagd advies te geven."

leven 2009

NUMMER ÉÉN EN/OF TWEE

De opvallendste verschijning in de ranglijst is de kersverse nummer één, Jan Nooitgedagt. De tot voor kort hoogste baas van Ernst & Young stapte in april van dit jaar over naar Aegon om daar financiële man te worden. Het feit dat Aegon een controleklant is van Ernst & Young, leidde her en der tot opgetrokken wenkbrauwen. Formeel zeker is Nooitgedagts benoeming bij het verschijnen van dit nummer nog niet, maar naar verwachting heeft de algemene vergadering van aandeelhouders deze op 22 april 2009

‘De crisis brengt mogelijk minder reguliere groei, maar misschien ook wel meer nieuwe mogelijkheden.’

2 Gerard Ruizendaal

Werkt sinds 1984 bij Philips, is lid van de Groepsraad en sinds vorig jaar verantwoordelijk voor Strategy & Business Development. Ruizendaal (50) studeerde economie en rechten en volgde daarna op verzoek van Philips de postdoctorale RA-opleiding. Tot 2001 had hij diverse operationele functies (finance, IT, logistiek) in Europa en Azië. Daarna werd hij chieft strategy officer en group controller. Ruizendaal is tevens lid van de raad van commissarissen/Audit Committee van TNT.

Profijt RA-opleiding: “Voor al aan het vak AO (administratieve organisatie) heb ik veel gehad. Als controller maakt het de communicatie met de externe accountant een stuk gemakkelijker. Verder heb ik in mijn eerste jaren bij Philips bijgedragen aan het in lijn brengen van het accountingsysteem met de Vierde en de Zevende Richtlijn. Dat was een goed fundament voor mijn carrière. En in de diverse financiële functies heeft de RA-opleiding ook zijn nut bewezen.”

Ups en downs: “Gelukkig heel veel ups gehad. De grootste en leukste was wel de periode 1995-1999, toen we met een goed team in Azië voor Philips het lichtbedrijf hebben opgezet.

Die opbouw leverde heel veel positieve energie op. Dat gold eigenlijk niet voor het mislukken van de joint venture met Lucent. Ik moest de Philips-restanten herstructureren en dat was niet de meest vrolijke opdracht die ik heb gehad.”

Invloed kredietcrisis op werk: “Weinig. Wel beter kijken naar de situatie bij afnemers, naar hoe de diverse markten zich ontwikkelen, eventueel middelen anders alloceren. Maar zeker ook kijken naar *opportunities*. De crisis brengt mogelijk minder reguliere groei, maar misschien ook wel meer nieuwe mogelijkheden. In ieder geval is er qua strategie en businessontwikkeling geen sprake van ‘voet op de rem’.”

Tip voor het openbaar beroep: “Meer regels hebben het vak minder leuk gemaakt, en kennelijk ook de ruimte verkleind om naast de hoofd-functie van controlerend accountant een bedrijf verder te helpen. De toegevoegde waarde van het beroep lijkt verminderd, nadenken lijkt verboden. Het beroep moet terugvechten: minder bang zijn voor aansprakelijkheden en meer principle based-regels, die dan meer ruimte geven voor een eigen professionele invulling.”

Top 50 RA's in het bedrijfsleven

Persoon	Functie	Bedrijf	Genoteerd	Omzet 2007 (mln euro)
1. Jan Nooitgedagt	cfo	Aegon	AEX	26.900
2. Gerard Ruizendaal	chief strategy officer en group controller, lid Groepsraad	Philips Electronics	AEX	26.793
3. Gerard van Olphen	cfo	Eureko	niet	13.700
4. Marcel Smits	cfo	KPN	AEX	12.632
5. René Hooft Graafland	cfo	Heineken	AEX	12.564
6. Robert Jan van de Kraats	cfo	Randstad	AEX	9.197
7. André Boudewijns	chief integration officer	Friesland Campina	niet	7.516
8. Rinse de Jong	cfo	Essent	niet	7.400
9. Ton Lammers	cfo en plv. voorzitter	Vion	niet	7.000
10. Marco Keim	ceo	Aegon Nederland	AEX	6.400
11. Floris Waller	cfo	Pon Holdins	niet	5.200
12. Guus Stoelinga	cfo	Leaseplan Corporation	-	5.000
13. Ronald van der Mark	cfo	Maxeda	niet	4.000
14. Ron Icke	ceo	USG People	AEX	3.888
15. Peter Wennink	cfo	ASML	AEX	3.809
16. Hans Wouda	cfo	Van der Sluijs Groep Holding	niet	3.800
17. Arie van 't Hof	cfo	Hal Trust	Euronext Amsterdam	3.700
18. Frank Dorjee	cfo	Draka	AMX	2.816
19. Ton van der Steenhoven	cfo	Kroymans Corporation	niet	2.078
20. Huub van Rozendaal	cfo	Sligro Food Group	Euronext Amsterdam	2.066
21. Johan Turkesteen	cfo	Stork	niet	2.000
22. Bert van der Schelde	cfo	Logica Outsourcing Services	niet	1.800
23. Robert Smith	ceo	Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.	niet	1.713
24. Tine van de Werken	cfo	Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.	niet	1.713
25. Arjan van de Kerk	cfo	Van Oord NV	niet	1.700
26. Bernard Tijs	cfo	Damen Shipyards Group	niet	1.354
27. Gosse Boon	cfo	Van Gansewinkel Groep	niet	1.196
28. Jos Nijhuis	ceo	Schiphol Group	niet	1.100
29. Gerard Krielen	cfo	GTI	niet	1.100
30. Walter van der Schaaff	cfo	Sanoma Magazines	niet	1.100
31. Kees van der Waaij	ceo	Unilever Nederland Holdings BV	nee	1.100
32. Theo Eysink	cfo	Bombardier Transportation, divisie Services	niet	1.087
33. Sietske Laan	general manager	Nikon Europe	niet	1.000
34. Aart Duijzer	cfo	Refresco Holding	niet	952
35. Jan de Boer	cfo	Eriks Group	Euronex Amsterdam	949
36. Theo Strijbos	cfo	Macintosh Retail Group	Euronex Amsterdam	920
37. Henk Kroeze	cfo	SNS Bank	niet	912
38. Jack de Kreij	cfo	Vopak	AMX	884
39. Peter van Rossum	cfo	Unibail-Rodamco	AEX	880
40. Luurt van der Ploeg	cfo	Multi Corporation	niet	785
41. Douwe van der Werf	cfo	Grontmij	Euronex Amsterdam	773
42. Hans Kooijmans	cfo	IMCD Group	niet	762
43. Erik ter Horst	cfo	BT Benelux	niet	750
44. Fred Arp	cfo	Telegraaf Media Groep	Euronex Amsterdam	741
45. Michel Lamie	vice-voorzitter	De Goudse Verzekeringen	niet	640
46. Jan van Barneveld	ceo	Brunel International	niet	580
47. Gerrit Bruinsma	cfo	Smit Internationale	AMX	547
48. Eiko Ris	cfo	Kendrion	Euronex Amsterdam	504
49. Jos van Cranenbroek	cfo WEUR & EEMEA	Otto Bock Holding BV	niet	500
50. Tjeerd van der Hoek	ceo	Baarsma Wine Group Holding	niet	205

Onderzoek 2009

Voor dit onderzoek zijn de besturen en raden van commissarissen van beursgenoteerde bedrijven gescand op aanwezigheid van RA's. Hetzelfde is gedaan voor de grootste niet-beursgenoteerde ondernemingen, voor zover de gegevens beschikbaar waren. In beginsel zijn voor de top 50 alleen leden van **raden van bestuur** geselecteerd, maar in enkele gevallen waarin de precieze functie niet geheel duidelijk is of een andere omschrijving kent, is op basis van gezond verstand besloten tot wel of niet opname.

Voor het 'wegen' van de functies is het **omzetcriterium** gekozen. Dit omdat omzetten minder fluctueren dan winstcijfers en dus een iets stabielere maatstaf vormen voor de omvang en het 'belang' van een bedrijf. De gegevens zijn ontleend aan de jaarverslagendatabase van Companyinfo.nl, in enkele gevallen aan informatie van het bedrijf zelf.

De omzetcijfers zijn die van **boekjaar 2007** en betreffen dezelfde omzetranglijst die is gehanteerd voor het marktaandeelonderzoek in het aprilnummer van 'de Accountant'. Deze keuze berust op de puur praktische overweging dat ten tijde van het verzamelen van de gegevens veel omzetten over 2008 nog niet bekend waren.

Aan de precieze positie in de ranglijst moet dan ook geen al te absolute betekenis worden toegekend. Het is slechts een indicatie. Met name de bestuurders van financiële instellingen zouden gemeten naar omzetten van 2008 'virtueel' lager uitkomen.

bevestigd. Nooitgedagt (zie kader) werd met deze transfer meteen de 'omzetrijkste' RA-bestuurder, als opvolger van Eureko-cfo Gerard van Olphen (nu op drie).

Het verschil in omzet met de eveneens nieuwe nummer twee is overigens maar heel nipt en eigenlijk alweer 'verjaard' (zie kader 'Methode'), want volgens de

recentste jaaromzetten (2008) zouden de nummers één en twee van plaats zijn gewisseld.

Die tweede plaats wordt nu bekleed door Gerard Ruizendaal, sinds 1984 werkzaam bij Philips. Na onder meer cfo-functies te hebben vervuld bij diverse onderdelen van dat concern is hij nu hoofd Control (sinds 2001), Chief Strategy (sinds 2005) en sinds februari 2007 lid van de Groepsraad.

Dat Ruizendaal in de ranglijst van 2008 nog ontbrak is een gevolg van de voortschrijdende compleetheit van de niet altijd even makkelijk verzamelbare gegevens (zie ook de eindnoot onder dit artikel).

NIEUWKOMERS

Hetzelfde geldt voor de huidige nummer twaalf, Guus Stoelinga. Stoelinga, sinds 2007 chief financial officer van LeasePlan Corporation, een van de grootste auto-leasebedrijven ter wereld, stond afgelopen jaar volop in de publicitaire schijnwerpers. Als gevolg van de kredietcrisis bracht hij het in november 2008 - mogelijk als eerste RA - tot gast in het televisieprogramma ■

'Het lijkt me goed als kantoren proberen dichterbij hun cliënten te gaan staan.'

18 Frank Dorjee

Frank Dorjee (48) studeerde aan de UvA algemene en bedrijfseconomie en rechten. In 1986 trad hij in dienst bij KPMG. In dat jaar haalde hij ook zijn RA-titel.

In 2001 werd hij cfo bij Van der Moolen en in 2004 cfo en lid van de raad van bestuur van Draka Holding. Over de periode bij KPMG zegt hij: "Mooie tijd. De accountant deed toen veel meer dan de controles van nu. Je was een soort arts van de cliënt." Diverse functies binnen KPMG (onder andere personeelsdirecteur en directeur van de ICE-groep) alsmede het partnership hebben eraan bijgedragen dat de 'kantoorperiode' voor Dorjee leerzaam, leuk en boeiend was. De overstap naar Van der Moolen beschouwt hij als een verandering waar hij aan toe was, de benoeming bij Draka als een mooie uitdaging.

Profijt RA-opleiding: "Goede basis, je leert echt een vak. Het is heel nuttig om te weten hoe de finance werkt, en waar je vooral wel naar moet kijken."

Ups en downs: "Een up was een herfinanciering van Draka, waardoor het eigen vermogen met vijftig miljoen toenam en de schuldenlast met

een zelfde bedrag werd verkleind. En er resulteerde ook een resultaatverbetering van dertien miljoen. Downs zijn er overal en altijd, daar probeer ik op een praktische manier mee om te gaan. Zoek een oplossing: als dat lukt is het mooi, zo niet - morgen is er weer een dag."

Invloed crisis op dagelijks opereren: "Nog meer op de cashflow letten, en op de schuldenpositie, de volumes, de prijzen. Dus dichter op de operations gaat zitten, intensiever contact ook met het andere lid van de raad van bestuur."

Tip voor het openbaar beroep: "Door al die wetten en regels is de afstand tussen het beroep en de bedrijven vergroot. Terwijl het juist goed zou zijn als de kantoren meegaan met de veranderingen van de bedrijven in hun markten. Het lijkt me goed als de kantoren proberen dichterbij hun cliënten te gaan staan."

Pauw & Witteman, waar hij uitlegde waarom LeasePlan als eerste onderneming een beroep deed op de kredietgarantiegeling van het ministerie van Financiën. Een échte nieuwkomer in de top 20 is Marco Keim, op plaats tien. Keim is op 1 juni 2008 benoemd tot directievoorzitter van Aegon Nederland en tevens lid van de management board van Aegon. Voordien was hij sinds 2002 directievoorzitter van Zwitserleven, de Nederlandse divisie van verzekeraar Swiss Life. Een andere opvallende echte nieuwkomer is Jos Nijhuis, ex-bestuursvoorzitter van PricewaterhouseCoopers. Nijhuis is de tweede topman van een big four-kantoor die afgelopen jaar overstapte naar de hoogste bestuurslaag van een controlecliënt. Per 1 januari 2009 volgde hij Gerlach Cerfontaine op als president en ceo van Schiphol Group.

VERDWENEN

Drie prominente RA's verdwenen het afgelopen jaar uit de top 20. Hoogste 'vertrekker' is Frits Vervoort, als cfo van

Vedior vorig jaar nog op een vijfde plaats. Vervoort verdween uit beeld als gevolg van de overname door collega-uitzendonderneming Randstad. In de nieuwe combinatie bleef Robert-Jan van de Kraats van Randstad de cfo. Vervoort kreeg als troost wel 2,1 miljoen euro mee.

De nummer acht van vorig jaar, cfo Tjalling Tiemstra van handelshuis Hagemeyer, verdween als gevolg van de overname in maart 2008 door het Franse Rexel, naar

Zes bestuurders uit de top 50 vervullen naast hun dagelijkse functie ook nog een of meer commissariaten.

eigen zeggen de grootste elektrotechnische groothandel ter wereld. Hagemeyer verdween daarmee van de beurs en Tiemstra kreeg 1,74 miljoen euro mee. Herman Hazewinkel ten slotte, sinds 1999 ceo van bouwbedrijf VolkerWessels en vorig jaar nog op nummer tien, is per

1 januari 2009 teruggetreden als bestuursvoorzitter. Hij is er nu commissaris, evenals bij Reggeborgh (de investeringsmaatschappij van Dik Wessels), en heeft sinds dit voorjaar ook commissariaten bij Schiphol en Smit Internationale.

FINANCIËLE EXPERTISE

Met de persoon van Herman Hazewinkel verdween ook de hoogste *chief executive officer* uit de ranglijst. Het aantal ceo's of algemeen directeuren onder de top-RA's is nog altijd erg beperkt. Afgaande op hun functies (bijna altijd cfo) bereiken registeraccountants doorgaans vooral de top op basis van hun financiële expertise en niet zozeer op basis van algemene bestuurlijke kwaliteiten.

In de vorig jaar gepresenteerde top 31 was naast Hazewinkel alleen Ron Icke van USG People ook ceo.

Editie 2009 telt onder de eerste 31 posities vijf ceo's. Naast Ron Icke en

31 Kees van der Waaij

Trad in 1976 in dienst bij Unilever-dochter Van den Bergh en Jurgens. Zoals voor alle bedrijfs-economen die in die tijd bij het concern in dienst traden gold ook voor Van der Waaij (58) het doorlopen van de postdoctorale RA-opleiding als een der toelatingscriteria. Wat volgde was een internationale carrière in tal van functies. Dat waren vooral financiële posten, maar ook in diverse HR-functies is Van der Waaij actief geweest. Sinds 2001 is hij voorzitter van Unilever Nederland Holdings. Hij zal over twee jaar terugtreden en dan actief blijven in commissariaten en bestuursfuncties in zowel het bedrijfsleven als in maatschappelijke organisaties.

Profijt RA-opleiding: "Een fantastische basis voor mijn loopbaan. De toegevoegde waarde is een sterk cijfermatig inzicht en een effectieve manier van denken. Het is ook een goed fundament gebleken voor de latere functies in het general management."

Ups en downs: "De huidige baan is een up. Ook door de vele externe contacten (met onder andere de politiek) is deze functie zeer verrijkend. Het bedrijf naar buiten brengen en de buitenwereld naar binnen - heel boeiend om

daaraan bij te dragen. Ups waren ook de diverse HR-functies die ik heb gehad, en de groei van de business die ondanks allerlei transformatieprocessen gewoon doorging. Downs waren de diverse sluitingen en reorganisaties, vooral als daar sociaal leed bij optrad. Verzachtend was dan wel weer te zien dat ons beleid van 'begeleiding van werk naar werk' effectief was. Als meer dan negentig procent van de betrokken medewerkers elders werk vindt, geeft dat toch een zekere voldoening."

Invloed crisis op dagelijks opereren: "Kansen pakken. Een crisis is vaak een basisingrediënt voor vernieuwing. Wij moeten nog beter begrijpen wat de consument wil, nog meer innoveren, nog meer investeren in eigen mensen. Onze producten moeten zich nog meer onderscheiden en betrouwbaarder zijn, want de consument kan zich minder dan voorheen een miskoop veroorloven."

Tip voor het openbaar beroep: "Probeer iets te doen aan die opeenstapeling van controles. Daar is men in doorgeschoten: en meer is niet altijd beter. Terug naar de juiste proporties lijkt me een goed streven."

'RA-opleiding is goed fundament gebleken voor latere functies in het general management.'

Top 20 Commissarissen

Persoon	Functie	Bedrijf	Genoteerd	Omzet 2007 (mln euro)
1. Kees Storm	non-executive director	Unilever	AEX	40.187
	commissaris	Aegon	AEX	26.900
	member of the board	InBev	Euronext Brussel (AB InBev)	14.430
	member of the board of directors	Baxter International	NYSE	11.263
	president-commissaris	KLM	-	8.000
	commissaris	Pon Holdings	niet	5.200
2. Ben van der Veer	commissaris	Aegon	AEX	26.900
	commissaris	TomTom	AEX	1.737
3. Piet Hoogendoorn	commissaris	ING	AEX	13.803
4. Gerard Ruizendaal	commissaris	TNT	AEX	11.017
5. Cor Herkströter	president-commissaris	DSM	AEX	8.921
6. Henk Scheffers	commissaris	FrieslandCampina	niet	7.516
	commissaris	Wolters Kluwer	AEX	3.413
	commissaris	Aalberts Industries	AMX	1.707
	vice-voorzitter	Flint Holding	niet	0
7. Marcel Smits	commissaris	Delta Lloyd	niet	5.100
	commissaris	Euronext	niet	3.000
8. Herman Hazewinkel	commissaris	VolkerWessels	-	4.800
	president-commissaris	TKH Group	Euronext Amsterdam	838
	commissaris	Smit Internationale	AMX	547
9. Robert Jan van de Kraats	commissaris	SNS Reaal	AMX	3.540
	commissaris	Ordina	AMX	665
10. Jos Nijhuis	commissaris	SNS Reaal	AMX	3.540
11. Johan Bartelds	commissaris	Heijmans	AMX	3.372
12. Ron Icke	commissaris	Heijmans	AMX	3.372
13. Leon van den Boom	commissaris	Schuitema	Euronext Amsterdam	3.300
	commissaris	Inter Acces Groep	niet	137
	commissaris	Nyloplast	Euronext Amsterdam	37
	commissaris	Blue Fox Enterprise	Euronext Amsterdam	16
14. Rinus Arentsen	commissaris	Océ	AMX	3.098
15. Cees Griffioen	commissaris	Gasunie	niet	1.300
	vice-voorzitter	TenneT	niet	399
	commissaris	Kas Bank	Euronext Amsterdam	115
	commissaris	Berenschot Holding	niet	64
16. Geert Wirken	commissaris	ICTS Europe Holdings	niet	347
	commissaris	Batenburg Beheer	Euronext Amsterdam	166
17. Robert van der Meer	plv. voorzitter	Corio	AEX	299
18. Fred Arp	commissaris	Wereldhave	AEX	206
19. Arnold Hoevenaars	commissaris	Crucell	AMX	204
20. Han Wagter	commissaris	Crown van Gelder	Euronext Amsterdam	163

Vet = staat ook in de top 50

Kees van der Waaij (Unilever Nederland) zijn de nieuwkomers de al genoemde Jos Nijhuis (Schiphol) en Marco Keim (Aegon Nederland), en Robert Smith. Smith is per 1 juli 2008 benoemd tot bestuursvoorzitter van het coöperatieve voedingsmiddelenconcern Cosun en had al in de vorige edities van de ranglijst thuisgehoord. Hij kwam in 1995 bij Cosun in dienst, was

sinds 2000 financieel directeur en lid van de concerndirectie, en werkte voordien als openbaar accountant bij het toenmalige Arthur Andersen.

IETS MEER CEO'S?

Onder de overige 31 RA-bestuurders bij ondernemingen met een omzet van minstens honderd miljoen euro (niet alle-

maal in de Top 50) telden we nog eens vier ceo's, plus general manager Sietske Laan van Nikon Europe, die vooral financiële taken heeft (zie editie 2008). Deze gegevens zijn te mager en de aantallen te klein om iets fundamenteels te kunnen zeggen over een eventuele trend in het doordringen van RA's tot de *algemene* topfuncties. In het recente

verleden behoorden Kees Storm (Aegon) en Cor Herkströter (Shell) tot de prominente RA-ceo's. Beiden zijn nog steeds actief als commissaris. In een land als Engeland is de vertegenwoordiging van accountants in ceo-functies veel breder.

VROUW(EN)

Het aantal vrouwelijke top-RA's in het bedrijfsleven is nog steeds zeer laag. De eerste vrouw in de lijst staat op plaats 24: Tineke van de Werken van Cosun, die in 2008 Robert Smith opvolgde als financieel directeur. De enige andere vrouw bij een onderneming met minstens honderd miljoen euro omzet is de genoemde Sietske Laan (Nikon Europe) op 33. Onder kleinere ondernemingen lijkt het aandeel vrouwelijke accountants in topfuncties iets groter. Onder de veertien RA's die wij spotten in ondernemingen met minder dan honderd miljoen euro omzet, zijn drie vrouwen. De gegevens in dit segment zijn echter te onvolledig en te onsystematisch om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

COMMISSARISSEN

Zes bestuurders uit de top 50 van top-RA's vervullen naast hun dagelijkse functie als cfo of ceo ook nog een of meer commissariaten. Robert-Jan van der Kraats (Randstad), Gerard Ruizendaal (Philips), Marcel Smits (KPN), Ron Icke (USG People) en Fred Arp (cfo Telegraaf) vallen in die categorie, evenals Schiphol-topman Jos Nijhuis. Oud-PwC-voorzitter Nijhuis werd op 15 april 2009 naast zijn nieuwe functie ook nog benoemd tot commissaris bij bankverzekeraar SNS Reaal.

Absolute commissariatenkampioen is Kees Storm (zie kader). De voormalig Aegon-topman vervult gemeten in omzet niet alleen de 'zwaarste' commissarispost (Unilever) maar heeft ook de meeste commissariaten (zes stuks) in portefeuille, waaronder een bij zijn voormalige werkgever Aegon.

Drie RA's hebben vier commissarisfuncties in portefeuille. Dat zijn Leon van den Boom, Cees Griffioen en Henk Scheffers, de oud-cfo van SHV. Scheffers prijkte in 2007 nog als nummer één op de ranglijst

van RA-bestuurders en houdt zich sinds zijn vertrek als actief bestuurder onder meer bezig met vier commissariaten. Opvallende nieuwkomer in de commissarissenlijst is Ben van der Veer, die in 2008 vertrok als bestuursvoorzitter van KPMG. Van der Veer is nu onder meer commissaris bij Aegon, waar hij vorige maand zijn voormalige Ernst & Young-tegenvoeter Jan Nooitgedagt verwelkomde als cfo. Ook oud-Deloitte-voorzitter Piet Hoogendoorn is actief aan dit front, met een commissariaat bij bankverzekeraar ING. □

** Research is verricht door Rob Heinsbroek. De top 50 is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld maar pretendeert geen absolute volledigheid. Over niet-beursgenoteerde bedrijven is niet altijd voldoende informatie eenvoudig beschikbaar. Ook is niet altijd te zien of iemand wel of geen RA is. Aanvullingen zijn zeer welkom en kunnen worden gemaild naar deaccountant@nivra.nl.*

*** De complete resultaten zijn beschikbaar op Accountant.nl (Feiten & Cijfers).*

'Accountants mogen wel 's wat trotser zijn, zichzelf ook wat meer laten zien.'

Top-commissaris Kees Storm

Op 1 juni 2009 is het vijftig jaar geleden dat Kees Storm (66) ging werken. Dat doet hij nog steeds. De discussie over verhoging van de AOW-leeftijd naar 67 vindt hij onzin. "AOW op 65 stamt uit de tijd dat de gemiddelde levensverwachting ruim tien jaar lager was dan de huidige. Toen was AOW op die leeftijd voor de samenleving een dragelijke last, nu is dat niet meer reëel. Twee jaar extra doorwerken kan vandaag de dag heel goed, kan ook heel erg nuttig zijn." Nadat Storm in 2002 (na 24 jaar lid van de raad van bestuur van Aegon, waaronder ruim negen jaar als voorzitter) was afgezwaaid, is hij zich voluit gaan bezighouden met nu zes commissariaten ('waarvan twee bij in Nederland aan de beurs genoteerde ondernemingen, dus Tabaksblat zal geen bezwaar hebben') en acht bestuursfuncties bij organisaties voor goede doelen.

Prijft RA-opleiding: "Sneller en beter inzicht in de cijfers en vooral ook in de werkelijkheid daarachter. Dat levert keer op keer een voorsprong op op degenen die niet deze opleiding hebben gevolgd."

Ups en downs: "Er zijn veel ups geweest. Ik noem de benoeming tot voorzitter van de raad van bestuur van Aegon in 1993 en diverse overnames in het buitenland, waaronder die in China. Actuele ups zijn de resultaten die we boeken met de goede doelen. Fantastisch om in Afrika een ziekenfonds voor armen op te zetten en te zien hoe scholen en ziekenhuizen volop functioneren door geld uit Nederland. Een down was het faillissement van Koninklijke Scholten Honig in 1978. Dat was een nare gebeurtenis en achteraf onnodig."

Invloed kredietcrisis op werk: "Veel meer vergaderingen, overal waar ik bij betrokken ben is het 'alle hens aan dek'. Boeiende tijd, maar er is ook veel verdriet."

Tip voor het openbaar beroep: "Ze mogen wel 's wat trotser zijn, zichzelf ook wat meer laten zien. Wees minder terughoudend - en hou altijd die rug recht. Ook bijvoorbeeld als een collega-kantoor een opdracht heeft teruggegeven. Als dat met recht en rede is gebeurd, dan moeten andere kantoren zich daarbij aansluiten."